

Papa Pavao VI.

"EVANGELICA TESTIFICATIO"

**AP. NAGOVOR O OBNOMI REDOVNIČKOG ŽIVOTA PO NAUKU
II. VATIKANSKOG SABORA**

(29. lipnja 1971.)

Uvod:

SVJEDOČANSTVO EVANĐEJU POSRED BOŽJEG NARODA

Dragi sinovi i kćeri u Kristu!

Svjedočanstvo Evandjelu

1. Svjedočanstvo Evandjelu što ga pruža redovnički život ljudima jasno pokazuje kako ljubavi prema Bogu pripada prvenstvo. I to s tolikom snagom da za to valja zahvaljivati milosti Duha Svetoga. Kao što je u vrijeme II. vatikanskog sabora učinio naš prethodnik Ivan XXIII.,¹ i Mi želimo sa svom jednostavnosću u ime svoje i svih pastira i vjernika Crkve iskazati kolikom nas nadom ispunja velikodušnost muževa i žena što svoj život posvećuju Gospodinu, živeći u duhu i na način evandeoskih savjeta. Vama pak želimo pomoći da vjerni nauku II. vatikanskog sabora prosljedite Kristovim stopama.

Sabor o redovništvu

2. U tome nas vodi ova nakana: želimo odgovoriti na nemir, nedoumice i kolebljivost što se kod nekih opaža, a ujedno učvrstiti one koji se zalažu za pravu obnovu redovničkog života. Zapažaju se neke presmione samovoljne promjene; zatim, pretjerano nepovjerenje u prošlost, pa i onda kada svjedoči za mudre i životvorne crkvene predaje; i napokon, duševno raspoloženje koje nagli da se više nego što je pravo povede za dubokim promjenama što potresaju našim vremenom. Sve je to neke zahvatilo do te mjere da smatraju zastarjelimu izrazite oblike redovničkoga života. Nisu li neki došli i dотле, čak pozivajući se na Sabor, da načelno stavljuju u pitanje i sam redovnički život? A ipak, Sabor je posvetio izabrano mjesto "ovom osobitom daru" u životu Crkve jer onima koji su ga primili omogućuje da se izrazitije suočiliće "djevičanskom i siromašnom životu što ga je sebi odabrao Krist Gospodin i koji je prigrilila njegova Majka Djevica".² Sabor je također naznačio puteve za obnovu toga dara po Evandjelu.³

1 *Il Tempio massimo*, 2. srpnja 1962., u: *AAS* 54(1962)508-517.

2 *LG*, br. 46.

3 *PC* (navod predstavlja sažetak), str. 307sl.

Crkvena predaja

3. Crkvena predaja - treba li to i spominjati? - ukazuje nam, sve onamo od početka, na ovo povlašteno svjedočenje što svjedoči o postojanom traženju Boga, o nepodijeljenoj ljubavi prema Kristu, o posvemašnjem posvećenju rastu njegova Kraljevstva. Kad ne bi bilo toga stvarnoga znaka, nastala bi opasnost da ohladi ljubav što oživljuje svu Crkvu i da olabavi spasonosni paradoks navještanja Blagovijesti te da u svijetu što se posvjetovnjače obljutavi sol vjere.

Već od prvih stoljeća, Duh Sveti poticao je, uz herojske isповijedaoce mučenike, čudesno odvažne učenike, djevice, pustinjake i anakorete. To je već redovnički život u klici koja je sve snažnije rasla i razvijala se, granajući se u raznovrsne oblike zajedničkoga ili samotničkog života, da odgovori neodoljivu Kristovu pozivu: "Nema ga tko bi ostavio kuću ili ženu ili braću ili roditelje ili djecu poradi kraljevstva Božjega, a da ne bi primio mnogostruko već u ovom vremenu, i u budućem vijeku život vječni."⁴

Tko bi se usudio ustvrditi da taj poziv danas više nema one prvočne vrijednosti i krepčine, i da Crkva može i bez tih izvanrednih svjedoka nadnaravne ljubavi prema Kristu, ili da svijet može bez štete dopustiti da ugasnu ovi svjetionici što navješćuju Božje kraljevstvo sa svom slobodom koja ne poznaje zapreka, a koju danomice žive tisuće sinova i kćeri Crkve?

Poštovanje i ljubav

4. O dragi redovnici i redovnice! Vi što, živeći evanđeoske savjete, htjedoste slobodnije ići za Kristom i vjernije ga naslijedovati time što sav svoj život darivate Bogu posebnom posvetom koja u krsnoj posveti ima svoj korijen te je potpunije izražava! O kad biste mogli osjetiti sve poštovanje i svu ljubav koju u ime Isusa Krista Mi gajimo prema vama!

Preporučujemo vas svojoj predragoj braći u biskupstvu; oni su zajedno s prezبiterima, svojim suradnicima u svećeništvu, svjesni svoje odgovornosti za redovništvo. Molimo i sve laike "koji su posebno, iako ne isključivo, nadležni za svjetovne zadaće i djelatnosti"⁵ da shvate kakav ste im snažan poticaj u traženju svetosti na koju su oni, baš oni, pozvani svojim krstom u Kristu, na slavu Očevu.⁶

Podanašnjenje

5. Dakako, mnogi su izvanjski oblici, koje su zapovjedili osnivači redova ili redovničkih družbi, danas preživjeli. Više toga što se stoljećima nagomilašlo, a predstavlja samo teret i kočnicu redovničkoga života, valja olakšati. Svakako treba provesti prilagodbe, a uz odobrenje Crkve mogu se tražiti i uvoditi novi oblici. Time se već više godina velikodušno bavi većina redovničkih ustanova koje pokušavaju, katkad presmiono, obnoviti konstitucije

4 Lk 18,29-30.

5 GS, br. 43.

6 Usp. LG, gl. V.

i pravila. Poznato nam je to obnoviteljsko nastojanje, što ga je preporučio Sabor,⁷ i pažljivo ga pratimo.

Potrebno rasuđivanje

6. U tom sve dinamičnjem zamahu stalno postoji opasnost da se djelovanju Duha Svetoga primiješa svjetovni duh. Kako vam pomoći da u tome postupate s potrebnim rasuđivanjem? Kako spasiti ili polučiti ono što je bitno? Kako se koristiti iskustvom prošlosti i dostignućima sadašnjosti da bi se ojačao ovaj evanđeoski oblik života? Gospodin nam je u svojoj Crkvi povjerio jedinstvenu odgovornost "učvršćivati svoju braću".⁸ Zato vas želimo sa svoje strane osokoliti da s većom sigurnošću i s radosnim pouzdanjem prosljedite putem koji ste izabrali. Ta koji biste drugi stav mogli zauzeti u "nastojanju oko savršene ljubavi"⁹ nego staviti se posvema na raspolaganje Duhu Svetomu koji vas za djelo u Crkvi zove na slobodu djece Božje?¹⁰

REDOVNIČKI ŽIVOT

Nauk Sabora

7. Dragi sinovi i kćeri! Slobodnim odazivom pozivu Duha Svetoga vi ste odlučili poći za Kristom, posvema se njemu darujući. Evanđeoski savjeti - Bogu posvećena čistoća, siromaštvo i poslušnost - za vas su postali zakon života. A Sabor napominje: "Sama je crkvena vlast pod vodstvom Duha Svetoga preuzeala brigu" da te zavjete "tumači, da upravlja njihovim izvršavanjem i da im ustanovi stalne oblike života".¹¹ Tako ona priznaje i ovjeravljuje životni stalež koji se sastoji u zavjetovanju evanđeoskih savjeta: "Zavjetima ili drugim svetim vezovima, koji su na svoj način slični zavjetima, a kojima se kršćanin obvezuje na spomenuta tri evanđeoska savjeta, on se potpuno dariva Bogu nadasve ljubljenome... Već je po krštenju umro grijehu i Bogu je posvećen. Ali da može primiti obilniji plod krsne milosti, on hoće da se zavjetovanjem evanđeoskih savjeta u Crkvi oslobođi od zapreka koje bi ga mogle usporiti u žarkoj ljubavi i savršenom bogoštovlju pa je intimirije posvećen za božansku službu. Posvećenje će pak biti to savršenije što čvršćim i stalnijim vezama prikazuje Krista, koji je nerazrješivim vezom sjedinjen sa svojom zaručnicom Crkvom."¹²

Ovaj nauk Sabora jasno osvjetljuje veličinu dara na koji ste se slobodno odlučili, a koji je - kao i dar kojim se Krist dao Crkvi - posvemašnji i neopoziv. Upravo radi Kraljevstva nebeskoga, vi ste velikodušno i bespridržajno Kristu poklonili sve mogućnosti svoje ljubavi, potrebu posjedo-

⁷ Usp. Motu Proprio *Ecclesiae sanctae* od 6. kolovoza 1966, u AAS 58(1966)757sl.; Instrukcija *Renovationis causam*.

⁸ Usp. Lk 22,32.

⁹ Usp. PC, br. 1.

¹⁰ Usp. Gal 5,13 i 2 Kor 3,17.

¹¹ LG, br. 43.

¹² Isto, br. 44.

vanja i slobodu da sami upravljate svojim životom, što je sve za čovjeka silna vrijednost. U tom se sastoji vaša posveta što se obavlja u Crkvi i po njenoj službi: bilo da njeni predstavnici u njezino ime primaju redovničke zavjete, bilo da vas kršćanska zajednica s ljubavlju priznaje, prihvata, njeguje i prigrujuje one koji se u njenu kruhu žrtvuju kao živi znak koji "može i mora uspješno privlačiti sve članove Crkve da revno ispunjavaju dužnosti kršćanskog zvanja" jer redovnički stalež "bolje pokazuje svim vjernicima već i na ovom svijetu prisutna nebeska dobra".¹³

I. OBLICI REDOVNIČKOG ŽIVOTA

Kontemplativni život

8. Neki su od vas pozvani na tzv. kontemplativni život. Neodoljiva vas milina privlači k Bogu. Zahvaćeni Bogom, predajete se njegovu svevladarском djelovanju koje vas uzdiže k njemu i u nj vas preobrazuje te vas tako pripravlja za vječnu kontemplaciju kojoj smo svi pozvani. Kako biste mogli napredovati na tom putu i sačuvati vjernost milosti koja vas prodahnjuje? Samo tako da svom dušom, svim životom - i to sa silinom kojoj je pokretač ljubav - odgovarate ovome pozivu što vas stalno usmjeruje k Bogu. Vi se duduše morate baviti mnogim neposrednim djelatnostima kao što su: odnosi s braćom, dobrovoljni ili plaćeni rad, potreban odmor. Ali sve to smatrajte svjedočenjem za Gospodina, za svoju intimnu povezanost s njim, da vam on dadne onu sjedinjujuću čistoću nakane, tako potrebnu za molitveni susret s njime. Tako cete, svjedočanstvom svoga života i "otajstvenom apostolskom plodnošću",¹⁴ surađivati u promicanju Božjega kraljevstva.

Apostolski život

9. Drugi se posvećuju apostolatu, i to njegovoj poglavitoj dužnosti: da svima s kojima ih Bog susreće navješćuju Božju riječ i privode ih k vjeri. Takva milost zahtijeva prisnost s Bogom koja će vam omogućiti da jezikom koji svijet razumije pronosite Blagovijest Utjelovljene Riječi. Koliko li je zato potrebno da svim svojim bićem sudjelujete u njegovoj muci, smrti i slavi!¹⁵

Druge djelatnosti

10. Ako vas vaše zvanje vodi da ljudima služite u drugim djelatnostima, kao što su pastva, misije, školstvo, dobrotvornost itd., neće li te vaše službe oplodjivati ponajprije silina ljubavi kojom prianjate uz Gospodina, i to baš razmjerno sa sjedinjenjem koje se zbiva "u skrovitosti"?¹⁶ Hoće li biti vjerni

13 *Isto*, br. 44.

14 *PC*, br. 7.

15 Usp. *Fil* 3,10-11.

16 Usp. *Mt* 6,6.

naku Sabora, ne moraju li "članovi bilo koje ustanove - jer traže Boga iznad svega, i to njega jedinoga - spajati kontemplaciju, po kojoj srcem i dušom uza nj prijanju, s apostolskom ljubavlju, kojom se nastoje pridružiti djelu otkupljenja i promicati Božje kraljevstvo"?¹⁷

Karizma utemeljiteljâ

11. Samo ćete tako moći pobuditi ljudska srca da prigrle božansku istinu i ljubav, u skladu s karizmom svojih utemeljiteljâ koje je Bog podigao u svojoj Crkvi. Sabor zato s pravom naglašava redovnicima dužnost da budu vjerni duhu svojih osnivača, njihovim evanđeoskim naumima, primjeru njihove svetosti. To treba biti jedno od načela suvremene obnove i jedan od najsigurnijih putokaza što koja ustanova treba da poduzme.¹⁸ Doista, karizma redovničkog života nije neki pusti poriv, rođen "od krvi ili volje tjelesne",¹⁹ niti proizlazi iz duševnosti što se prilagođuje svijetu,²⁰ nego je ona plod Duha Svetoga što sveudilj djeluje u Crkvi.

Vanjski oblici i nutarnje zalaganje

12. Upravo odatle svaka redovnička obitelj crpe sebi svojstvenu di-namičnost. Jer, iako se božanski poziv stalno obnavlja i upriličuje, već prema promjenljivim prilikama mjesta i vremena, ipak nadahnjuje neka stalna usmjerena. Njemu svojstven nutarnji zanos otvara u čovjekovu životu neke prvotne i poglavite putove kojima će poći. Vjernost njihovim zavjetima jest probni kamen pravosti redovničkog života. Ne zaboravimo: svaka je ljudska ustanova izložena nekoj neprekrenosti i podložna formalizmu. Vanjsko opsluživanje zakona samo po sebi ne jamči pravu životnost i djeletvornu dosljednost. Stoga treba da se izvanjski oblici neprestano oživljuju nutarnjim zalaganjem, bez kojega brzo postaju nepodnošljiv teret.

U toj raznolikosti oblika koji svakoj ustanovi utiskuju poseban biljeg, a temelje se na punini Kristove milosti,²¹ vrhunsko pravilo i najsigurnija smjernica redovničkog života jest nasljedovanje Krista po nauku Evandelja. Nije li upravo to nastojanje stoljećima u Crkvi pobuđivalo zahtjev za čistim, siromašnim i poslušnim životom?

II. BITNE OBVEZE

A) Bogu posvećena čistoća

13. Samo je ljubav prema Bogu kadra - to valja uvijek iznova isticati - ljudi potaknuti da neopozivo prigrle čistoću. Ta pak ljubav tako zahtjevno

17 PC, br. 5.

18 LG, br. 45; PC, br. 2.

19 Usp. Iv 1,13.

20 Usp. Rim 12,2.

21 Usp. I Kor 12,12-30.

iziskuje bratstvo, odnosno sestrinstvo da redovnik sa svojim drugarima na viši način živi u srcu Kristovu. Samo će pod tim uvjetom sebedarje Bogu i drugima postati izvorom duboka mira. Time se ni najmanje ne potcjenjuje ljudska ljubav i ženidba, jer je ona u svjetlu vjere slika i učešće u savezničkoj ljubavi što povezuje Krista i Crkvu.²² Ali, Bogu posvećena čistoća neposrednije dočarava taj savez i ostvaruje ono izdizanje kojem treba težiti svaka ljudska ljubav. Danas, kada tu ljudsku ljubav više nego ikada ugrožava "razorni erotizam",²³ treba da čistoću više nego u ikoje drugo vrijeme pravilnije vrednujemo i velikodušnije živimo. Čistoća je posve pozitivna krepost. Ona svjedoči o ljubavi koja svemu prepostavlja Boga te na najizvorniji i najapolutniji način označuje otajstvo sjedinjenja mističnog Tijela svojoj Glavi, Zaručnice svome vječnome Zaručniku. Ona napokon otajstvenim suočljenjem Kristu obuhvaća, preobrazuje i prožima svega čovjeka do najdubljih dubina njegova bića.

Izvor duhovne plodnosti

14. Na vama je, dakle, dragi sinovi i kćeri, da se u kršćanskoj duhovnosti uspostavi sva djelotvornost Bogu posvećene čistoće. Jer ta vrlina, ako je čovjek uistinu živi "radi Kraljevstva nebeskoga", oslobađa čovjekovo srce i postaje "znak i poticaj ljubavi te posebno vrelo duhovne plodnosti u svijetu".²⁴ Ako je svijet uvijek i ne priznaje, ona ipak u njemu otajstveno djeluje.

Dar Božji

15. Mi pak moramo njegovati čvrsto i sigurno uvjerenje: vrijednost i plodnost čistoće što se opslužuje u redovničkom celibatu iz ljubavi prema Bogu izvorno se temelji na Božjoj riječi, nauku Kristovu, životu njegove Djevice Majke, na apostolskoj predaji što je Crkva stalno naučava. To je dragocjen dar što ga Otac samo nekim dariva. Ali, budući da je taj dar zbog ljudske slabosti krhak i ranjiv, izložen je protivljenju čistoga razuma i samo je djelomično razumljiv onima kojima u svjetlu Utjelovljene Riječi nije objavljeno kako to onaj koji za Isusa život svoj izgubi, život nalazi.²⁵

B) Bogu posvećeno siromaštvo

16. Naslijedujući Krista u čistoći, vi želite po njegovu primjeru živjeti i siromašno, glede upotrebe zemaljskih dobara što su vam potrebna za svagdanje uzdržavanje. U toj vas točki naši suvremenici stavljuju s posebnom upornošću pred neizbjježiva pitanja. Redovničke ustanove svakako imaju važnu zadacu na polju dobrotvornosti, zbrinjavanja, društvene pravde. Ali jasno, u toj poduzetnosti, da bi pravo mogle odgovoriti današnjim potrebama, treba da uvijek budu pozorne na zahtjeve Evanđelja.

22 Usp. GS, br. 48.

23 Govor Pape Pavla VI od 4. svibnja 1970., u AAS 62(1970)429.

24 LG, br. 42.

25 Usp. Mt 10,39; 16,25; Mk 8,35; Lk 9,24; Iv 12,25.

Vapaj siromahâ

17. Sa svih strana, više nego ikada, čujete kako se diže "vapaj siromahâ",²⁶ krik pojedinačne i skupne bijede. A nije li Krist upravo zato došao²⁷ da odgovori zapomaganju te povlaštene djece Božje i dotle im se pridružio da je postao jedan od njih?²⁸ Ovo postojanje pojedinačne i skupne bijede u svijetu najvećega razvoja neodgodivo postavlja zahtjev za "obraćenje mentalite-ta i stava".²⁹ To obraćenje prvenstveno treba zahvatiti vas što izbližega nasljeđujete Krista u njegovu zemaljskom poništenju.³⁰ Taj zov, dobro znamo, odjekuje u vašim srcima tako izazovno i neodoljivo da se neki od vas zalažu i za nasilne zahvate. Ali, kako biste kao Kristovi učenici mogli pocí nekim drugim putem, a ne njegovim? A njegov put, dobro znate, nije put političke i vremenite ideologije i akcije, nego poticanje na obraćenje srca, na oslobođenje od svake zemaljske spone, na ljubav.

Siromaštvo i pravda

18. Kako čete, dakle, u svome životu odgovoriti na taj vapaj siromahâ? On vam prije svega zabranjuje svaki sporazum s bilo kojim oblikom društvene nepravde. Osim toga, obvezuje vas da budite ljudske savjesti te ih pogodi tako teška bijeda i uzbude zahtjevi društvene pravde što ih uči Evandelje i Crkva. Potiče neke od vas da se pridruže životnim prilikama siromaha, živeći s njima njihovu muku i tjeskobu. S druge strane, poziva mnoge vaše ustanove da dio svojih djelatnosti usmjere u korist siromaha, što mnoge već velikodušno i provode. Napokon, nalaže vam ograničenu upotrebu dobara, toliko koliko je potrebno za obavljanje djelatnosti na koje ste pozvani. Treba da u svom svagdanjem životu pružate dokaze, i izvanske, pravoga siromaštva.

Upotreba zemaljskih dobara

19. Danas, u civilizaciji, u svijetu kojemu je značajkom čudesan porast gotovo neograničenih materijalnih dobara, kakvo bi svjedočanstvo davao redovnik koji bi se dao ponijeti neobuzdanom potragom za vlastitom udobnošću i koji bi smatrao prirodnim da si bez ikakva prosuđivanja i umjerenosti priušti sve što mu se pruži? Dok je, dakle, za mnoge porasla opasnost da se uhvate na lijepak zavodljive sigurnosti posjedovanja, znanja i moći, vas Božji poziv stavlja na vrhunac kršćanske savjesti: vi imate biti ljudima upozorenje da je pravi i potpuni njihov napredak u tome da odgovaraju svome pozivu te "kao sinovi Božji sudjeluju u životu Boga živoga, Oca svih ljudi".³¹

Dužnost i smisao rada

20. Vi također slušate jadikovke tolikih ljudi koje je zahvatilo kao neki nesmiljeni vrtlog dobitničkog rada, sticanja samo radi uživanja, te potrošnje,

26 Usp. Ps 9,13; Job 34, 28; Izr 21,13.

27 Usp. Lk 4,18; 6,20.

28 Usp. Mt 25,35-40.

29 GS, br. 63.

30 Usp. Mt 19,21 i 2 Kor 8,9.

31 PP, br. 21.

što sve nameće kadšto nečovječan napor. Zato će jedan od prvih vidova vašeg siromaštva biti da svjedočite za čovječan smisao rada, rada što se obavlja u slobodi duha, za vlastito uzdržavanje i za služenje drugima. Nije li Sabor vrlo prikladno naglasio vašu nužnu podložnost općem zakonu rada?³² Veže vas, dakle, dužnost da svojim radom priskrbljujete za se i za svoju braću i sestre i da pritičećete u pomoć siromasima.

No vaše se djelatnosti ne smiju protiviti pozivu različitih vaših ustanova. Ne smijete redovito preuzimati poslove koji bi bili na uštrb vama svojstvenih zadaća. To bi vas nekako nužno dovelo do toga da na štetu redovničkoga života nekako na svjetsku uredite svoj život. Budno zato pazite koji vas duh vodi. Svakako, bio bi pravi brodolom kad biste se vrednovali samo po tom što zarađujete na temelju bilo kakvog svjetovnog radnog odnosa.

Bratsko sudioništvo

21. Potrebu bratskog sudioništva, što se danas toliko ističe, treba njegovati u smislu evanđeoske vrednote. U *Naku Dvanaestorice* piše: "Ako ste sudionici u neprolaznim dobrima, koliko ste više to u propadljivima?".³³ Življeno siromaštvo, tako da se sva dobra, ne isključujući plaću, unose u zajednički posjed, svjedoči za vaše duhovno zajedništvo kojim ste povezani. To je neodoljiva opomena bogatima, a olakšanje siromašnoj braći i sestrama koji trpe oskudicu. Zakonita težnja svakoga pojedinca da s osobnom odgovornošću vrši svoje dužnosti ne ispoljava se u uživanju vlastitih prihoda nego u bratskom sudioništu u zajedničkim dobrima. A oblik siromaštva pojedinoga člana i svake zajednice ovisi o naravi ustanove i o obliku poslušnosti koja u njoj vlada. Tako će se, već prema posebnim pozivima, ostvariti narav ovisnosti koja je svojstvena svakom siromaštvu.

Evanđeoski zahtjev

22. Kao što sami vidite, dragi sinovi i kćeri, potrebe današnjeg društva, ako ih proživljavate u povezanosti s Kristom, još jače ističu hitnost i produbljenje vašega siromaštva. Jasno, vi treba da vodite računa o sredini u kojoj živate da njoj primjerite svoj stil života. Ipak, ne smijete usklađivati svoje siromaštvo naprosto s tom društvenom ljestvicom. Vaše će siromaštvo imati vrijednost svjedočanstva po tome koliko je ono velikodušan odgovor zahtjevu Evanđelja. Na nj vas obvezuje potpuna vjernost vašemu pozivu, a ne samo neka puka želja, lakoumna i površna, da imate izgled siromaštva. Ipak, treba da izbjegavate takvo vanjsko ponašanje koje bi odavalo namještenost i taštinu.

Iako priznajemo da u nekim prilikama može postojati razlog za odlaganje redovničke odjeće, ne možemo prešutjeti koliko je prikladno da redovničko odijelo, po volji Sabora, bude znakom redovničke posvete³⁴ pa da se nekako razlikuje od posve građanskoga.

32 PC, br. 13.

33 *Didahe*, Iv 8; Dj 4,32.

34 PC, br. 17.

C) Bogu posvećena poslušnost

23. Ne nadahnjuje li ista vjernost i vaš zavjet poslušnosti na koji vas u svjetlu vjere nuka ista ljubav prema Kristu? Tim zavjetom prinosite posvemašnju žrtvu svoje volje i odlučnije se i spremnije uključujete u Kristov spasiteljski naum. Pošli ste za primjerom Krista koji je došao ispuniti volju Očevu. U zajedništvu s Njime, koji trpljenjem iskusi poslušnost te posta slugom svoje braće, i vi se tješnjom vezom predajete službi Crkve i svoje braće.³⁵

Evandeosko bratstvo i žrtvena poslušnost

24. Evandeoska je težnja za bratstvom došla do snažnog izražaja na Saboru: Crkva se označila Božjim narodom u kome hijerarhija služi Kristovim udovima, uzajamno povezanim istom ljubavlju.³⁶ Kao u svoj Crkvi, i u redovničkom se staležu živi isto Kristovo vazmeno otajstvo. Duboki smisao poslušnosti otkriva se istom u punini ovog otajstva smrti i uskrsnuća u kojem se savršeno dosiže nadnaravno određenje čovjekovo: samo kroz žrtvu, patnju i smrt čovjek polučuje pravi život.

Vršiti, dakle, vlast među svojom braćom znači služiti im³⁷ po primjeru Onoga koji "život svoj dade kao otkupninu za mnoge".³⁸

Uzajamno upotpunjavanje vlasti i poslušnosti

25. Stoga, vlast i poslušnost u službi su općeg dobra, a izvršuju se kao dva popunidbena vida istog sudioništva u Kristovu žrtvenom prinosu. Nosioći vlasti treba da prema braći nastupaju u skladu s ljubaznim naumom Očevim, a redovnici poslušni njihovim zapovijedima slijede primjer našeg Učitelja³⁹ te se tako pridružuju spasiteljskom djelu. Zato, vlast i pojedinačna poslušnost nisu u opreci, nego složno stupaju u izvršavanju Božje volje koju treba da u povjerljivu zajedničkom razgovoru bratski istražuju i poglavari i njegov subrat, bilo da se radi o osobnoj stvari, bilo o općem dogovoru glede zajedničkih pothvata. U tom istraživanju neka se redovnici uzdržavaju od pretjerane uzbudljivosti i neka paze da privlačna pomodna mnijenja ne prevladaju nad dubokim smislom redovničkog života. Svaki pojedinac, a osobito poglavari i svi oni koji u bratstvu ili sestrinstvu vrše posebne službe, neka smatraju osobitom dužnošću da se u zajednicama stalno njeguje svestrano obaviještena vjera koja treba njima upravljati. Spomenutom istraživanju svrha je da se dublje uoče zasade vjere pa da se u skladu s potrebama trenutka provode u život, a nipošto da se stave u pitanje. U tom zajedničkom proučavanju treba da po potrebi zaključnu riječ donesu poglavari. Njihova prisutnost, priznata u tom svojstvu, prijeko je potrebna svakoj zajednici.

35 Isto, br. 14; usp. Iv 4,34; 56, 30 i 10,15-18; Hebr 5,8 i 10,7; Ps 40 (39), 8-9.

36 LG, gl. I-III.

37 Usp. Lk 22,26-27; Iv 13,14.

38 Usp. Mt 20,28 i Fil 2,8.

39 Usp. Lk 2,51.

Raznovrsni uvjeti svagdašnjega života

26. Suvremeni uvjeti života, naravno, utječu na način kako ćete izvršavati poslušnost. Mnogi od vas dio svojih djelatnosti obavljaju izvan svojih redovničkih domova, u zanimanjima za koja se traži posebna stručnost. Drugi su prisiljeni uključiti se u posebne, samoupravljačke radne udruge. Opasnost što se krije u takvim uvjetima života potiče da se produbi i učvrsti smisao poslušnosti, zar ne?

Da pak sve to bude blagotvorno, treba se držati nekih uvjeta. Prije svega valja provjeriti je li preuzeti posao u skladu s pozivom ustanove. Treba također jasno odrediti oba područja. Ponajpače, valja umjeti od vanjske djelatnosti prelaziti na zahtjeve zajedničkoga života. U tome treba sve poduzeti da djelotvorno budu zajamčene sve svojstvene sastavine redovničkog života. Jedna je od poglavitih dužnosti poglavara da braći i sestrama u redovništvu provide uvjete potrebne za njihov duhovni život. A kako će to poglavari moći ispuniti, ne bude li u tome s njima surađivala sva zajednica?

Sloboda i poslušnost

27. Dodajmo i ovo: što odgovornije vršite svoju službu, to je potrebnije da u svoj cjelovitosti obnavljate svoje sebedarje. Gospodin je sve obvezao "izgubiti život"⁴⁰ hoće li za njim. Vi ćete opsluživati tu zapovijed budete li upute svojih poglavara prihvaćali kao pomoć svog redovničkog zvanja koje se sastoji u "potpunom posvećenju vlastite volje Bogu za sebedarnu žrtvu".⁴¹ Kršćanska je poslušnost posvemašnja i bezuvjetna podložnost Božjoj volji. Vaša pak poslušnost još je stroža jer ste se njome na poseban način Bogu predali, pa je vaša mogućnost izbora ograničena preuzetim obvezama. Ali, vaše sadašnje stanje određeno je izvornim vašim cjelovitim samoopredjeljenjem koje treba da sveudilj oživljujete, i po vlastitoj pobudi i svesrdno prihvaćajući odredbe svojih poglavara. Koncil ubraja među blagodati redovničkoga života "slobodu ojačanu poslušnošću"⁴² te ističe da takva poslušnost "nipošto ne umanjuje dostojanstvo ljudske osobe nego je, povećanom slobodom djece Božje, dovodi do zrelosti".⁴³

Savjest i sloboda

28. Ipak, zar ne postoji mogućnost da se sukobe poglavareva vlast i redovnikova savjest, to "svetište u kojem je čovjek sam s Bogom čiji glas odzvanja u njegovoj nutrinji"?⁴⁴ Treba ponoviti ovo: savjest nije jedini sudac moralne kakvoće činâ što ih nadahnjuje; ona se mora uskladiti s objektivnim smjernicama i, ako je potrebno, ispraviti se i pravilno usmjeriti.

Izuzetno, obveza posluha prestaje kad se nešto nalaže što se očito protivi božanskim zakonima ili konstitucijama ustanova ili što će zasigurno uroditи teškim zlom. Inače, poglavarska se odluka redovito odnosi na područje gdje

40 Usp. Lk 9,23-24.

41 PC, br. 14.

42 LG, br. 43.

43 PC, br. 14.

44 GS, br. 16.

se već prema različitu gledištu mijenja procjena što je bolje. Tko bi iz toga što neki nalog stvarno izgleda kao manje dobro zaključio da je takav nalog nezakonit i protiv savjesti, takav bi pokazao da nema smisla za stvarnost pa ne shvaća kako u svemu ljudskom ima mnogo nejasnoća i višežnačnosti. Osim toga, uskraćivanje posluha često nanosi tešku štetu općem dobru. Zato neka redovnik olako ne tvrdi da se sud njegove savjesti kosi s poglavarevom odlukom. Uostalom, takav pojedinačni slučaj može kadšto nanijeti pravu nutarnju bol, kao i u Krista, koji "iz onog što prepati, naviknu slušati".⁴⁵

Križ - dokaz vrhunske ljubavi

29. Ovime želimo ukazati na to koliko samoodricanja zahtijeva redovnički život. Stoga treba da iskusite nešto od one sile teže koja je Gospodina privlačila križu. On je u njemu gledao "krst kojim se treba krstiti" pa da se na njemu zapali onaj oganj kojim i vi gorite.⁴⁶ Treba da osjetite nešto od one ludosti koju svima nama želi sv. Pavao, jer samo njome postajemo mudri.⁴⁷ Neka zato i za vas križ bude ono što je bio za Krista: dokazom vrhunske ljubavi. Ta ne postoji li neka otajstvena veza između odricanja i radosti, žrtve i velikodušja, zapta i duhovne slobode?

III. STIL ŽIVOTA

Kakav treba biti svjedočki život?

30. Priznajemo, sinovi i kćeri u Kristu Isusu, da je u naše vrijeme teško pronaći stil života koji bi bio u skladu s netom spomenutim zahtjevom. S mnogih strana osjećate toliko protivnih poticaja da se date ponajpoče na ljudski uspješnu djelatnost. Ali, nije li vaša zadaća davati primjer radosne i smirene strogoće: prihvaćajući teškoće skopčane s radom i društvenim odnosima i strpljivo podnoseći kušnje života s njegovom mučnom nesigurnošću jer u tome gledate ono odricanje koje je nužno za postizavanje punine kršćanskoga života? Uistinu, redovnici "teže za svetošću tješnjim putem".⁴⁸ Zato u svim tim brigama i nevoljama, velikima i malima, vaše će žarko srce umjeti otkriti Kristov križ i prihvati ga s vjerom i ljubavlju.

Po Kristovu primjeru

31. Uz tu cijenu davat ćete svjedočanstvo koje od vas očekuje Božji narod. On će u vama vidjeti muževe i žene spremne prihvati nepoznanicu siromaštva, zanesenjake jednostavnosti i skromnosti, ljubitelje mira, ljudi koji nisu sporazumaši, spremne potpuno se odreći sebe i svoga, slobodne a poslušne, poduzetne i ustrajne, blage i hrabre - ukorijenjene u vjeri. Tu će vam milost dati Krist u razmjeru s vašim potpunim sebedarjem kojim ste mu

45 Hebr 5,8.

46 Usp. Lk 12,49-50.

47 Usp. I Kor 3,18-19.

48 LG, br. 13.

se neopozivo poklonili. Za to su rječit dokaz toliki redovnici i redovnice koji su u najnovije vrijeme velikodušno i spremno u raznim krajevima trpjeli za Krista. Ovdje im javno izražavamo udivljenje i stavljamo ih svima za uzor.

Jačati unutrašnjeg čovjeka

32. Na tom vam putu pružaju dragocjenu pomoć oni oblici života što su se iskustvom izvili iz karizmi pojedinih ustanova te se raznovrsno razvili u sustav što sveudilj teži za novim obogaćenjima. Koliko se god ti načini međusobno razlikovali, uvijek potpomažu oblikovanje unutrašnjega čovjeka.⁴⁹ Budete li nastojali da taj nutarnji čovjek ojača, umjet ćete između tolikih različitih mogućnosti odabirati oblike koji su za vaš život najprikladniji. Pretjerana želja za gipkošću i neposrednim stvaralaštvom mogla bi dovesti dotele da se s ukočenosti optužuje i ono malo uobičajene ustaljenosti što je po prirodi traže život u zajednici i osobno sazrijevanje. Neumjereni zanesenjaci koji se pozivaju na bratsku ljubav i na tobožnja nadahnuća Duha Svetoga mogu ustanove dovesti i do propasti.

Važnost životne sredine

33. Stoga, kao što i sami iz iskustva znate, ne smije se podcjenjivati važnost životne sredine kako za redovito usmjerenje svega čovjeka na putu njegova poziva, čovjeka na taj način složena i podijeljena, tako i za duhovno upotpunjene njegovih težnji. Ne daje li se srce često zanijeti prolaznostima? Mnogi su od vas prisiljeni bar djelomično živjeti u svijetu koji otuduje čovjeka samome sebi te dovodi u pitanje njegovo duhovno jedinstvo, a time i jedinstvo s Bogom. Treba, dakle, da se priviknete Njega naći i u takvim životnim okolnostima kojima je značajka sve ubrzaniji pokret, buka i zavodljivost trenutačnoga.

Uronjeni u Boga

34. Tko zato ne uviđa koliku vam pomoć za postizavanje tog jedinstva pruža bratska sredina stavnoga zajedničkoga suživota zajedno sa svojim slobodno prihvaćenim zaprom? To je danomice sve potrebnije čovjeku koji se u biblijskome smislu "vraća u svoje srce".⁵⁰ Taj izraz upućuje na nešto dublje od naših osjećaja, misli, želja, na nešto što je prožeto osjećajem Neograničenoga, Posvemašnjega, Vječnog našeg određenja. U sadašnjoj uznemirenosti, redovnici treba da budu svjedoci za lik čovjeka koji je životno usmјeren na svoju svrhu, na Boga života, pa je tako stvarno objedinjen i otvoren, zahvaljujući objedinjenju svih svojih moći u jednu cjelinu, očišćenju svojih misli, produhovljenosti svojih osjećaja, dubokim i ustaljenim životom u Bogu.

49 Usp. Ef 3,16 i Rim 7,22.

50 Usp. Iz 46,8.

Nužno povremeno povlačenje od svijeta

35. Stoga, razmjerno sa svojim vanjskim djelatnostima, treba da radi duševne okrepe od tih poslova umijete prelaziti na skrovit život, posvećen božanskim zbiljama. Ako uistinu vršite djelo Božje, i sami ćete osjetiti potrebu da neko vrijeme provedete u povučenosti koju ćete u zajednici sa svojom braćom ili sestrama umjeti pretvoriti u vrijeme bogate punine. Kako je suvremeniji život zatrpan prezaposlenošću i napetostima, prikladno je da se - uz svakodnevni molitveni tijek - posebna pažnja posveti produženim razmacima sabranosti, i neka se oni povremeno rasporede, već prema mogućnostima i naravi pojedinog vašeg zvanja. Ako pak u svojim kućama gdje stanujete, u skladu s vašim ustanovama, iskazuјete svestrano gostoprimstvo, uredite na koji će se to način i kako često odvijati, da izbjegnete nepotreban nemir te gostima omogućite intimnu povezanost s Bogom.

Duhovno upućivanje

36. U tome se, uistinu, sastoji smisao i vrijednost uobičajenih opsluživanja što uređuju vaš svakodnevni život. Budna i pažljiva savjest ne cijeni ih nipošto samo zbog njihove obvezanosti, nego ih vrednuje zbog blagotvornosti kojom pridonose većoj duhovnoj punini. A i ovo treba reći: za redovničko opsluživanje zahtijeva se mnogo više od puke razumske izobrazbe i odgoja volje; zahtijeva se prava inicijacija, upućivanje: ono ide za tim da se pokršćani sav čovjek, sve do dubina svoje svijesti i savjesti, u smislu evandeoskih blaženstava.

Nauk života

37. Koncil smatra da je "prokušani nauk za postizavanje savršenosti"⁵¹ baština svake ustanove i jedno od najvećih dobara što vam one daju. Budući da se ta savršenost sastoji u uvijek sve većem napredovanju u ljubavi prema Bogu i braći, taj "nauk" treba shvatiti vrlo konkretno, kao životni nauk koji valja odjelotvoriti. Iz toga slijedi da se potrage što ih poduzimaju ustanove ne smiju svesti na puke prilagodbe u odnosu na preobrazbe u svijetu; one moraju pomoći da se pronađu plodna pomagala što su neophodno potrebna za život posve prožet ljubavlju prema Bogu i ljudima.

Izgradnja novog čovjeka

38. Odatle se nameće potreba da i zajednice i pojedinci koji ih sačinjavaju prijeđu iz tzv. "psihičkog" stanja u stanje koje će uistinu biti "duhovno"⁵². Ta nije li, po sv. Pavlu, "novi čovjek" u isto vrijeme crkveno upotpunjene Krista, a ujedno i sudioništvo svakog kršćanina u toj punini? Takvo usmjerjenje života stvorit će u vašim redovničkim obiteljima životnu sredinu u kojoj će se rascvasti klica božanskoga života što je u svakoga od vas

51 LG, br. 43.

52 Usp. I Kor 2,14-15.

usađena krstom, a koju će vaša posveta Bogu, življena u svoj punini, dovesti do prebogatih zrelih plodova.

Srdačna ljubaznost u zajedničarenju

39. Premda ste nesavršeni, kao svaki kršćanin, nastojite uza sve to stvoriti životnu sredinu za promicanje duhovnog rasta svakoga vašeg člana. Kako ćete to postići nego tako da u Gospodinu produbljujete sve svoje odnose, pa i one najsvagdašnjije, sa svakim svojim bratom. Ne zaboravimo: ljubav je kao neka nada na djelu koja potpomaže druge da se uz našu podršku uzvinu i unaprijede. Znak pravosti takve ljubavi jest radosna jednostavnost kojom se svi trse da uzajamno shvate što je kome na srcu.⁵³ Ako neki redovnici daju dojam da ih zajednički život pritišće, umjesto da ih podiže, nije li to stoga što u zajednici nema one srdačnosti i ljubaznosti što hrani nadu? Nema sumnje, na tom putu svagdašnjeg zajedničarenja postoje ove dragocjene vrijednosti: duh grupne povezanosti, prijateljski odnosi, bratska suradnja u istom apostolatu, uzajamno pomaganje u zajedničkom suživotu koji je baš zato izabran da bi se Kristu bolje služilo.

Male zajednice

40. S tog stajališta iskrasavaju težnje za stvaranjem manjih zajednica. Evo nekih pobuda koje su potakle neke ustanove da pristupe osnivanju zajednica s malim brojem članova: neki spontani otpor protiv čovjekove bezimenosti u gradskim blokovima; potreba da se zajednički dom prilagodi malome stanu u suvremenim gradovima; želja da se i životnim prilikama bude bliži ljudima kojima se želi donijeti svjetlo Blagovijesti. Takve male zajednice mogu pogodovati razvoju bliskih odnosa među redovnicima i bratskijoj uzajamnosti u preuzimanju različitih obveza. Uza sve to, iako neki životni okvir može pogodovati stvaranju određenog duhovnog suživota, varljivo bi bilo vjerovati da je sam taj okvir dostatan da to nastane i razvije se. Male zajednice, kako se pokazalo, ne olakšavaju život svojim članovima nego su još zahtjevnije.

Velike zajednice

41. S druge strane, istina je da mnogim redovnicima posebno odgovaraju velike zajednice. One su potrebne bilo zbog naravi nekog dobrotvornog pothvata, bilo zbog ustrojstva nekog intelektualnog posla, bilo da se omogući kontemplativan ili monaški život. Neka u njima uvijek vlada savršeno jedinstvo srdaca i duhova, u punom skladu s duhovnim i vrhunaravnim ciljem kojem teže. Bez obzira na svoj sastav, i velike i male zajednice mogu pomoći svojim članovima samo ako ih stalno prodahnjuje evanđeoski duh, hrani molitva, te se odlikuju velikodušnim mrtvljenjem staroga čovjeka i potrebnom stegom za oblikovanje novoga čovjeka te plodovitošću koja izvire iz žrtve križa.

53 Usp. Gal 6,2.

IV. DUHOVNA OBNOMA I NAPREDAK

Želja za Bogom

42. Dragi redovnici i redovnice! Zar bi bilo moguće da ne želite dublje upoznati Onoga koga ljubite i kojega želite ljudima očitovati? A s njime vas sjedinjuje molitva. Sve ako biste i izgubili tēk za molitvu, ponovno će vas obuzeti želja za njom, čim opet započnete ponizno moliti. I ne zaboravite svjedočanstvo povijesti: vjernost molitvi ili njeno zapuštanje mjerilo je životnosti ili pada redovničkog života.

Potreba molitve

43. Molitva je otkrivanje prisnosti s Bogom, potreba klanjanja, želja za zagovorom. Kršćanska svetost ima iskustvo kako je plodna molitva u kojoj se Bog otkriva duši i srcu svojih slugu. Ovo bogospoznanje udjeljuje nam Gospodin u vatri ljubavi. Mnogostruki su dari Duha, ali nam uvijek daju okusiti ovo prisno i pravo bogospoznanje bez kojega ne bismo mogli ni shvatiti vrijednosti kršćanskog i redovničkog života niti bismo imali snage u tom napredovati, prožeti radosnom nadom koja ne vara.

Molitveni duh prožimljie bratski život

44. Zaciјelo vam Duh Sveti daje milost da nalazite Boga u srcima ljudi koje vas on uči ljubiti kao braću. Pomaže vam otkriti znakove njegove ljubavi u zbivanjima.

Budemo li prožeti duhom molitve, Duh će nas Isusov prosvjetljivati i obogaćivati svojom mudrošću, i bit ćemo puni ponizne pažljivosti prema ljudima i stvarima.

Potreba unutarnjeg života

45. Nije li jedna od nevolja naše suvremenosti "nesklad između kolektivnih uvjeta života i preduvjjeta za osobnu misao, štoviše i za kontemplaciju"?⁵⁴ Mnogi ljudi, i mnogi mladi među njima, izgubili su smisao života i tjeskobno traže misaoni prostor svoga bića. Oni ne znaju da Krist po svojoj Crkvi može dati odgovor njihovim očekivanjima. Takve činjenice moraju vas ozbiljno potaknuti da razmislite što to ljudi imaju pravo očekivati od vas koji ste se izričito obvezali živjeti u službi one Riječi koja je "svjetlo istinito koje prosvjetljuje svakog čovjeka"⁵⁵. Budite, dakle, svjesni važnosti molitve u svome životu i rado joj se posvećujte. Vjernost svagdanjoj molitvi ostaje uvijek za svakoga i za svaku od vas osnovna potreba i mora zauzeti prvo mjesto u vašim konstitucijama i vašem životu.

54 GS, br. 8.

55 Iv 1,9.

Šutnja

46. Unutarnji čovjek doživljuje vrijeme šutnje kao zahtjev božanske ljubavi: redovito mu je potrebna neka samoča da bi mogao čuti Boga koji mu "govori srcu"⁵⁶. Valja napomenuti ovo: šutnja koja bi se sastojala u pukoj odsutnosti buke i riječi, a u kojoj se duša ne bi mogla okrijepiti, bila bi očito bez ikakve vrijednosti; štoviše, mogla bi biti zaprekom bratskoj ljubavi, ako se šuti u vrijeme razgovora. Ali, nastojanje oko prisnosti s Bogom samo po sebi zahtijeva šutnju čitava čovjeka, bilo da se radi o onima koji moraju Boga naći i usred buke, bilo da se radi o kontemplativcima⁵⁷. Vjera, nada i ljubav prema Bogu, ako su spremne primiti dare Duha, kao i bratska ljubav, otvorena otajstvu drugih, kao neki preduvjet prepostavljanju šutnju.

Liturgijski život

47. Napokon, zar je potrebno podsjetiti vas na sasvim posebno mjesto što ga u životu vaših zajednica zauzima crkvena liturgija kojoj je središte euharistijska žrtva u kojoj se nutarnja molitva spaja s izvanjskim kultom⁵⁸. U času vašeg redovničkog zavjetovanja Crkva vas je prinijela Bogu najtešnje povezane s euharistijskom žrtvom⁵⁹. Ovaj prinos vas samih treba danomice postajati zbilja što se stvarno i neprestance obnavlja. Glavni izvor te obnove jest zajedništvo Tijela i Krvi Kristove⁶⁰ po kome se sveudilj krije u vaša volja da istinski ljubite sve do žrtvenog dara vlastita života.

Euharistija, srce zajednice

48. Središte vaših zajednica, skupljenih u Kristovo ime, jest Euharistija sama po sebi, "sakrament bogoljubnosti, znak jedinstva, veza ljubavi"⁶¹. Prirodno je, dakle, da se vidljivo okupljate oko bogomolje u kojoj prisutnost Presvete euharistije izražava i ujedno ostvaruje ono što je glavna zadaća svake redovničke zajednice, kao i svake kršćanske skupine: Euharistijom sveudilj navješćujemo smrt i uskrsnuće Gospodinovo i spremamo se za nje-gov slavni povratak; ona nas neprestano podsjeća na tjelesne i duševne boli koje je Krist podnosio, ali ih je dragovoljno prigrlio, sve do smrtne tjeskobe i smrti na križu. Patnje s kojima se susrećete neka vam budu prilika da zajedno s Kristom trpite i Ocu pridonosite tolike nevolje i nepravedne muke što biju vašu braću kojima samo Kristova žrtva u svjetlu vjere može dati smisao.

⁵⁶ Usp. *Hoš* 2,16 (14).

⁵⁷ Usp. Instrukciju o kontemplativnom životu *Venite seorsum* od 15. kolovoza 1969, u *AAS* 61(1969)674-690 i Poruku Sinode biskupa kontemplativnim redovnicima od 10. listopada 1967, u *Documentation catholique*, 1967, 1907-1910.

⁵⁸ Usp. *SC*, br. 47.

⁵⁹ Usp. Obred zavjetovanja.

⁶⁰ Usp. *PC*, br. 15.

⁶¹ *SC*, br. 47.

Duhovna plodnost za svijet

49. Tako je i svijet prisutan u intimnom središtu vašeg molitvenog i žrtvenog života. To Sabor jasno naglašuje: "Neka nitko ne misli da se redovnici svojim posvećenjem otuđuju ljudima ili da su beskorisni zemaljskome gradu. Jer, iako katkad ne služe neposredno svojim suvremenicima, ipak ih na dublji način nose u Kristovu srcu i s njima duhovno surađuju kako bi se izgradnja zemaljskoga grada uvijek temeljila na Gospodinu i k njemu bila upravljena da se možda graditelji ne bi uzalud trudili."⁶²

Sudjelovanje u poslanju Crkve

50. To sudjelovanje u založenu poslanju Crkve ne možete ostvariti - kako to Sabor naglašava - ako ne usvojite i ne promičete "njezine pothvate i ciljeve na biblijskom, liturgijskom, dogmatskom, pastoralnom, ekumenskom, misijskom i socijalnom području"⁶³. Svoje pak uključivanje u zajedničku pastvu sprovest ćete zacijelo u skladu s naravi svoje ustanove, imajući na pameti da se vaše izuzeće u prvom redu odnosi na unutrašnje uređenje, a ne izuzima vas od jurisdikcije odgovornih biskupa, "kako to iziskuju njihova pastirska služba i pravilno uređenje dušobrižništva"⁶⁴. Uostalom, ne morate li vi više nego itko trajno imati na pameti da djelatnost Crkve nastavlja Spasiteljevu djelatnost u korist ljudi samo ukoliko se uključuje u postupak samoga Krista koji sve privodi svome Ocu: "Sve je vaše, vi Kristovi, a Krist Božji."⁶⁵ Jer, Božji vas poziv najizravnije i najuspješnije usmjeruje u pravcu vječnoga Kraljevstva. Kroz duhovne napetosti, koje su neizbjegive u svakom pravom vjerskom životu, vi svjedočite "da se svijest ne može preobraziti i Bogu prikazati bez duha blaženstva"⁶⁶.

ZAKLJUČNI POZIV

Poziv na pravu obnovu

51. Dragi sinovi i kćeri! Da biste obnovili svoj redovnički život, treba da svoje sporedne oblike uskladite s nekojim promjenama kojima su, sve većom brzinom i opsegom, podvrgnuti uvjeti cjelokupne ljudske egzistencije. To pak nećete moći postići drugačije nego da - čuvajući "nepromjenljive oblike života"⁶⁷ što ih je Crkva odobrila - prionete uz pravu i sveobuhvatnu obnovu poziva svojih ustanova. Živo se biće ne prilagođuje svojoj sredini napuštanjem svoje istovjetnosti nego jačanjem svoje vlastite životne snage. To što duboko shvaćate današnje težnje i zahtjeve suvremenoga svijeta trebaju vas potaknuti da prorade vaši izvori i prvoru novim životvornim snagama. Ta je obveza to hitnija što su teškoće veće.

62 *LG*, br. 46.

63 *PC*, br. 2.

64 *Usp. CD*, br. 35.

65 *I Kor* 3,22-23; *usp. GS*, br. 37.

66 *LG*, br. 31.

67 *Isto*, br. 43.

Potreba evanđeoskog svjedočanstva u suvremenom svijetu

52. Muči nas danas goruće pitanje: kako postići da evanđeoska Blagovijest zađe u civilizaciju masa? Kako postupati na područjima na kojima se rađa nova kultura, u kojoj se stvara novi tip čovjeka koji misli da mu više ne treba otkupljenja? Budući da su svi ljudi pozvani te im pred očima zasja otajstvo spasenja, vi dobro shvaćate kako ova pitanja postavljaju ozbiljnu obvezu vašem životu i snažan poticaj vašoj apostolskoj revnosti.

Dragi redovnici i redovnice! Već prema načinu što ga Božji poziv nadahnjuje vašim duhovnim obiteljima, vi treba da otvorenim očima pratite potrebe ljudi, njihove probleme, traženja - svjedočeći među njima, molitvom i radom, za snagu Blagovijesti o ljubavi, miru i pravdi. Čovječanstvo teži za bratskijim životom, i na razini pojedinaca i na razini narodâ. Za to se prije svega hoće preobražaj odnosa, mišljenja i savjesti. To je pak zadaća svega Božjeg naroda, napose vaša. Kako ćete je izvršiti ako vam nedostaje radosni osjećaj za ono Posvemašnje što ga daje svojevrsno iskustvo Boga. Iz toga jasno slijedi da je prava obnova redovničkog života od prevelike važnosti za obnovu Crkve i svijeta.

Živi svjedoci Gospodinove ljubavi

53. Svijet danas više nego ikada treba muževa i žena što dadoše vjeru Riječi Gospodnjoj, njegovu uskrsnuću i vječnome životu te sav svoj zemaljski život založiše za svjedočenje o istinitosti Gospodinove ljubavi što je ponuđena svim ljudima. Crkvu su tijekom njene povijesti neprestano oživljavaljali i razveseljavali toliki sveti redovnici i redovnice koji su, stupajući raznolikim putevima svog poziva, bili živi svjedoci bezgranične ljubavi za Krista Gospodina. Nije li ta milost i za današnje ljudе kao božanski životvorni dašak što dopire iz beskonačnosti, kao oslobođenje samoga sebe koje je glasnik vječne i potpune radosti? Otvoreni toj božanskoj radosti, utvrđujući zasade vjere i u njihovu svjetlu kršćanski tumačeći suvremene probleme, velikodušno provodite u život zahtjeve svoga zvanja. Došao je čas da se s najvećom vjernošću, bude li potrebno, date na obnovu svoje savjesti pa i na preispitivanje cijelog svog života.

Poziv svim redovnicima

54. Dok vas motrimo nježnim pogledom kao ono Krist Gospodin kada je učenike prozvao "malim stadom" i objavio im da se njegovu Ocu svidjelo njima dati kraljevstvo⁶⁸, molimo vas najusrdnije: čuvajte jednostavnost koja je svojstvena onima "najmanjima" o kojima govori Evanđelje. Umijte je pronalaziti u srdačnoj prisnosti s Kristom i u susretljivu ophođenju sa svojom braćom. Iskusit ćete tada radost kliktave duše u Duhu Svetom, što je vlastitost onih koji su uvedeni u otajstva Kraljevstva. Ne nastojte se pribrojiti onima

68 Usp. Lk 12,32.

69 Usp. Lk 10,21.

mudrima i razumnima porastu kojih pridonose sve prilike, a kojima su ta otajstva skrivena⁶⁹. Budite doista siromašni, blagi, žedni svetosti, milosrdni, čisti srcem te, konačno, takvi da po vama svijet upozna mir Božji⁷⁰.

Neka vaša radost posvuda plodno zrači!

55. Radost što ste zauvijek Gospodinovi neprocjenjiv je dar Duha Svetoga što ga vi već uživate. Prožeti tom radošću koju će vam Krist čuvati kroz sve teškoće, s pouzdanjem gledajte u budućnost. Bude li ona zračila iz vaših zajednica, svjedočit će svima da život što ste ga izabrali - po trostrukoj odreci, spojenoj s vašim redovničkim zvanjem - omogućuje da u Kristu dosegnete puni razvoj svog života. Promatraljući vas i vaš život, mladići će moći zamijeniti Isusov zov što ga on brižljivo njima upravlja⁷¹. O tome vas Sabor upozorava: "Primjer vašega života najbolja je preporuka za vašu ustanovu i najuspješniji poziv da netko prigrli redovnički život."⁷² I nema никакve sumnje da će vas onda svi biskupi, svećenici, roditelji, kršćanski odgojitelji uvelike cijeniti i iskazivati vam svoju ljubav pa će mnoge poticati da vam se pridruže i tako odgovore pozivu Kristovu što sveudilj odzvana u srcima Kristovih učenika.

Molitva Majci Isusovoj

56. Draga Gospodinova Majka, po čijem ste primjeru posvetili Bogu svoj život, neka vam u svagdašnjem životu izmoli tu nepokolebljivu radost što je samo Isus može udijeliti. Neka vaš život, u skladu s njenim primjerom, bude svjedočanstvom "onoga materinskog osjećaja kojim treba da budu prožeti svi koji rade u apostolskoj misiji Crkve na preporodu ljudi"⁷³.

Predragi sinovi i kćeri! Neka radost Gospodnja preobrazi vaš Bogu posvećeni život, a njegova ljubav neka ga oplodi! U njegovo vam ime od srca podjeljujemo apostolski blagoslov.

Dano u Rimu, kod Svetoga Petra, 29. lipnja, na blagdan svetih apostola Petra i Pavla, godine 1971, a devete našega prvosvećeništva.

Papa Pavao VI.

70 Mt 5,3-11.

71 Usp. Mt 18,12 i 1 Kor 7,34.

72 PC, br. 24.

73 LG, br. 65.